No. 3855. **DE TIJD.** 1860.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden, is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau van DE TIJD.

VRIJDAG 6 JANUARIJ.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Uit hoofde van het DRIEKONINGENFEEST zal *de Tijd* Vrijdag avond niet verschijnen.

AMSTERDAM, 5 Januarij.

Zooals nu de geruchten gaan hebben alle ministers hunne portefeuilles, ter beschikking van den Koning gesteld. Is dit zoo, dan zijn wij een volledige ministeriële krizis ingetreden, welke waarschijnlijk niet anders eindigen zal dan met het optreden van een nieuw kabinet, waarin echter, naar zich denken laat, altijd eenigen, zoo niet de meesten der tegenwoordige ministers, zitting zullen erlangen. Reeds worden verscheidene namen genoemd der opvolgers van de aftredende bewindslieden, die wij ons onthouden mede te deelen. In zulk een kiesche zaak, als de benoeming van nieuwe raadslieden der Kroon, is het altijd goed de beslissing des Konings niet vooruit te loopen en van geruchten niet te gewagen voor die zoo algemeen worden, dat een blad door hunne mededeeling geen onbescheidenheid meer kan begaan. Het eenige echter men thans met zekerheid weet is dat de heer [illegible] met Z. M. een onderhoud heeft [illegible] op nieuw in het ministerie te doen plaats nemen, dan wel of hij geraadpleegd wordt in zijn dubbele hoedanigheid als voorzitter der Tweede Kamer en als populair man bij alle staatspartijen, tot geen van welke hij uitsluitend behoort, is niet bekend. Misschien komen in den loop van den dag nadere tijdingen tot ons. Wij gelooven echter niet dat die reeds het einde van de ministeriële krizis zullen melden.

Er worden verschillende oorzaken voor de aftreding der heeren van Bets van Goudriaan en van Bosse opgegeven. Een berigt in de *Arnhemsche Courant* vermeldt het gerucht dat de Tweede Kamer bijeengeroepen zou zijn wegens het wetsontwerp ter doorgraving van Holland op zijn Smalst. Men wil, voegt de berigtgever daarbij, dat het lot van dit ontwerp in verband zal worden gebragt met dat der spoorwegwet, en dat deze zamenvoeging of de omstandigheden daarmede verbonden, de oorzaak zou geweest zijn dat de beide ministers hun ontslag hebben aangevraagd.

Het is mogelijk dat deze of een dergelijke aanleiding met het gebeurde in verband staat; de eenige aanleiding daartoe is zij echter niet. Intusschen is er veel waarschijnlijkheid dat het plan om de zaak der spoorwegen aan die van Holland op zijn Smalst te verbinden, en het lot van de eene afhankelijk te maken van de andere, werkelijk bestaat. In de laatste zitting der Eerste Kamer kan men daarvan, onder anderen, in een redevoering van den heer Cremers, sporen vinden. Niet weinigen waren van oordeel, dat die Kamer, welke met loffelijk overleg en niet in overhaasting en drift te werk gaat, hare beraadslaging over de spoorwegen heeft uitgesteld, voornamelijk met het doel, om eerst te weten hoe in de Tweede Kamer over de Doorgraving zou beslist zijn. Waarlijk niet zonder reden beschouwden velen dat de laatste aangelegenheid, eerst door de ministers zelven met de spoorwegen in verband gebragt, en toch later door hen in een afzonderlijk ontwerp aangeboden, eigenlijk één geheel met de spoorwegvoordragt uitmaakte. Volgens de meening van goed onderrigte personen stond het vast dat, er zonder Doorgraving ook geen spoorwegen tot stand zouden komen.

[illegible] afgescheiden van sommige zaken, die men weet, [illegible] meerdere, die men kan gissen, zijn er voor de [illegible] van den minister van Financiën gewigtige redenen [illegible] aan ieder in het oog moeten vallen, welke de geschiedenis van de laatste maanden heeft nagegaan. Wij [illegible] met voordacht van den minister van Financiën. [illegible] is de ziel geweest van alles wat in den jongsten tijd geschiedde. Zijn ambtgenoot van Binnenlandsche Zaken volgde slechts den weg, dien hij aanwees, en gaat met den minister van Financiën heen, zooals hij onder andere omstandigheden met hem gebleven zou hebben. De beenen volgen het hoofd.

De heer van Bosse heeft in korten tijd den naam verspeeld, dien hij, te regt of ten onregte, als bekwaam minister van Financiën bezat. Hij trad op in een tijdstip toen de heer van Hall den Augias-stal onzer Financiën geredderd had; toen er, zoo als de huismoeders zeggen, schoon schip gemaakt was, en had dus juist geen al te bezwaarlijke taak te vervullen. Hij onderscheidde zich door een spaarzaam en zuinig beheer, en vervulde onder het kabinet-Thorbecke zijn ondergeschikte rol met ijver en naauwgezetheid. De taak, die hij onder het latere ministerie-Rochussen, waarin de verschillende departementshoofden meer zelfstandig te werk moesten gaan, had af te werken, was van meer beteekenis. Het bleek echter dat de heer van Bosse hiervoor geheel ongeschikt was. Met de zaak van het tarief leed hij een nederlaag, enkel omdat hij zijn vijand te ligt had geacht. Nu kwam het groote vraagstuk der spoorwegen op het tapijt, waarbij de financiële toestand naauw betrokken was, en de welvaart van aanzienlijke streken op het spel stond. Het is te betreuren geweest dat de andere ministers in deze allerbelangrijkste aangelegenheid den heer van Bosse zulk een groote ruimte lieten. Het gold toch een zaak, die vooral om de duurzame gevolgen, welke er uit zouden voortkomen, van overwegend politieken aard was, en die dus in hooge mate de aandacht en behartiging van het geheele kabinet waardig was. Dit werd eerst begrepen toen het te laat was geworden, en de heer van Bosse zijne ambtgenooten zoo ver gevoerd had op zijn weg, dat een terugtred hoogst moeijelijk moest zijn.

In de spoorwegzaak leed de heer van Bosse een bepaalde nederlaag. Dit moge een paradox schijnen, het is echter eene waarheid. De Tweede Kamer heeft, het is zoo, de wet aangenomen, maar slechts met drie stemmen boven de helft der leden (1). Van die drie stemmen werd er een uitgebragt door den broeder van een der spoorweg-koncessionarissen, wiens familiebelang dus naauw met het lot der wet zamenhing (2). Twee stemmen waren van leden, die zich in hun redevoeringen als *tegen*standers der wet hadden doen kennen, en wier plotselinge verandering van denkwijze met nog geen enkel woord is opgehelderd (3). Daarenboven verkeerden — het blijkt uit meer dan eene redevoering — verscheidene leden in den zonderlingen waan, dat zij met *tegen* te stemmen de spoorwegen in ons land onmogelijk maakten, en zij gaven derhalve hun stem *voor*, hoewel zij zich de groote bezwaren der voordragt geenzins ontveinsden, zooals de door hen uitgebragte adviezen bewijzen. Ziedaar hoe de zwakke meerderheid tot stand kwam, welke de heer van Bosse ten slotte voor zijn ontwerp won. En als men nu in het oog houdt dat het hier eene zaak betreft, welke voor een halve eeuw de schatkist met millioenen bezwaart; welke volgens de verklaring van den minister zelven, misschien niet uit te voeren zal zijn dan door het opleggen van nieuwe belastingen, dan zal men moeten erkennen, dat zulk een beslissende aangelegenheid voor het gansche land, anders behoort tot stand te komen dan door een toevallige, vreemd bijeengebragte, en uiterst geringe meerderheid. Daarom noemden wij de aanneming der wet op deze wijze een nederlaag voor den minister.

Er komt nog iets bij. Het drijven van den heer van Bosse om zijn plannen, ondanks alle dringende vertoogen en tegenstand, te verwezenlijken, heeft in een groot deel des lands kwaad bloed gezet. Men achtte er zich miskend en opzettelijk in zijn belangen gekrenkt. En er was reden, gegronde reden voor. Des ministers pogen om, voor zoo ver de Hoofdstad betrof, die ontevredenheid weg te nemen, vermeerderde haar nog. De zonderlinge wijze, waarop het wetsontwerp tot doorgraving van Holland op zijn Smalst werd ingediend en toegelicht, bragt zelfs verbittering te weeg. Op dat alles sloeg de minister geen acht, en het scheen of hij geheel, en al blind voor de politieke zijde van het vraagstuk, welke dagelijks meer in het licht trad, door den klimmenden tegenstand tot voortgaan werd aangeprikkeld. Zijn impopulariteit, die dagelijks aangroeide en in vele steden en gewesten het voor het regeringsbeleid noodzakelijk vertrouwen op het bewind deed verdwijnen, ging gedeeltelijk op de meerderheid der Tweede Kamer over, welke zijne voordragt had aangenomen. En ondanks dien, voor de Regering van een vrijen staat onhoudbaren toestand, schroomde de heer van Bosse niet, op dit oogenblik, de wederindiening van een gewijzigd tarief aan te kondigen, dat bij den wrevel der Hoofdstad, Noord-Holland, Utrecht en andere streken, nog die der nijverheids- en grensgewesten zou voegen. Men liep gevaar dat het drijven van dezen minister het gansche land achtereenvolgens in opgewondenheid en gisting zou brengen.

Ons bedunkens behoeft men derhalve naar geen verborgen oorzaken voor de aangeboden demissiën der ministers van Financiën en Binnenlandsche Zaken te zoeken, zoo als gisteren de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* in heftige en ongepaste bewoordingen deed. Er liggen genoeg algemeen bekende redenen voor de hand om die te verklaren. Wij deelen dan ook in geen enkel opzigt de meening van dit blad, dat die aftreding in tegenspraak is met alle konstitutionnele beginselen. Zij is er integendeel het uitvloeisel van. Juist door de wijze, waarop de heer van Bosse de konstitutionnele instellingen ten voordeele zijner eenmaal opgevatte plannen, hoe verderfelijk die ook voor het algemeen belang mogten zijn, heeft laten werken, hebben zij in de schatting der natie een gevoeligen schok geleden, en liepen zij grooten nood van in miskrediet te geraken.

(1) De Kamer telt 72 leden, waarvan de helft dus 36 is. 39 van de 71, die aan de stemming deelnamen, verklaarden zich voor de wet.
(2) De heer Sloet tot Oldhuys.
(3) De heeren van Hoëvell en van der Linden.

Door de kommissie van rapporteurs van de Eerste Kamer der Staten-Generaal is thans vastgesteld het rapport over het wetsontwerp nopens de spoorwegen. Men ziet de openbaarmaking van dat rapport spoedig te gemoet.

Naar wij vernemen is door den heer E. J. H. Dull te Almelo koncessie gevraagd voor den aanleg van eenen spoorweg van Zwolle over Raalte en Almelo naar de grenzen, in de rigting op Bentheim, welke spoorweg zou aansluiten te Zwolle aan den weg, waartoe de heeren van Lokhorst c. s. koncessie hebben verkregen, namelijk langs de Zuiderzee op Utrecht. (*Zw Ct.*)

De prijzen van het Vee, besteed ter markt van gisteren, waren als volgt: Kalveren 1ste kwal. *f* 40 a *f* 60; 2de kwal. *f* 30 a *f* 50; 3de kwal. *f* 25 a *f* 40. Schapen *f* 22 a *f* 26. Varkens 48 a 52 ct. per Ned. ℔.

Z. M. heeft aan mr. W. R. baron van Tuyll van Serooskerken vergund het aannemen der onderscheidingsteekenen van groot officier der Leopoldsorde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken, pensioen verleend aan de gewezen hoofdonderwijzers: J. C. Boeser, te Aarlanderveen, *f* 458; E. Voerman, te Rustenburg, gem. Ursem, *f* 367; S. Clewits, te Kollum, *f* 494; J. B. Wilterdink, te Stad Delden, *f* 383; J. Krekelberg, te Maasbracht, *f* 199.

'S HERTOGENBOSCH, 4 Jan. Het dezer dagen gemelde berigt, in verscheidene bladen opgenomen, dat de uit het beestenspel te dezer stede ontsnapte wolf geschoten zou zijn, is onnaauwkeurig. Het [illegible] dier is nog in leven en verscheurde [illegible] dagen te Berlicum twee geiten, verslond de [illegible] grootendeels en begroef de andere voor een later [illegible]. Ofschoon herhaaldelijk gewond is het [illegible] nog niet doodelijk getroffen geworden.

ALMELO, 3 [illegible] maatregel van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, om de spoorwegkwestie uit te stellen, heeft hier eenen aangenamen indruk te weeg gebragt, want niet ten onregte vooronderstelt men dat, de meerderheid der Kamer vooraf zooveel mogelijk wil bekend zijn met de bezwaren uit alle oorden des rijks tegen de aangeboden lijnen en een toenemend, ernstig onderzoek heeft noodig geacht. Wij hopen dat ieder zijn gevoelen *nu* aan den dag legge, hetzij *voor* hetzij *tegen*, en er geen kunst- en vangmiddelen zullen

te baat genomen worden. Men paait ons hier onderhands met het uitzigt op een spoorweglijn Lockhorst d. i. Utrecht-Amesfoort-Zwolle-Almelo-Lingen, maar hij die niet willens blind is, kan nagaan, dat, wordt deze provincie met een spoorweg-kordon begiftigd à la Sloet-Reuchlin, er geen denken is aan uitvoering der misschien te verleenen koncessie Lockhorst. Algemeen wordt aangeraden onze brave volksvertegenwoordigers de heeren van Hoëvell en van der Linden, of wel de hh. Sloet en Reuchlin, daaromtrent te raadplegen; doch ons ontzinkt de moed om op nieuw met die heeren in aanraking te komen. Zonder omwegen beweren wij dat de provincie Overijssel bij de tegenwoordige spoorwegplannen grootelijks is miskend en hare belangen onvergeeflijk zijn verwaarloosd. (*Amst. Ct.*)

De telegraaf van heden meldt het volgende:

PARIJS, 5 Jan. De *Moniteur* meldt, dat de heer de Thouvenel is benoemd tot minister van Buitenlandsche Zaken, in plaats van graaf Walewski, wiens ontslag is aangenomen. De heer Baroche zal gedurende de afwezigheid van den heer de Thouvenel de portefeuille ad interim waarnemen.

(Deze tijding wordt ons door het *Handels- en Effektenblad* toegezonden, welke er de volgende aanmerkingen bijvoegt, die niet zonder grond zijn:

Dit telegram is als van het hoogste gewigt te beschouwen, wanneer men zich de woorden van graaf Walewski herinnert, luidende: dat, zoo lang hij aan het bestuur zou blijven, de brochure „*le Pape et le Congrès*” nimmer het regerings-programma zou worden. Daar hij thans is afgetreden, mag men het er voor houden, dat de brochure wel degelijk het programma van Keizer Napoleon is, waarin hij zijne politiek, aangaande de Italiaansche en Romeinsche kwestie bloot legt, te meer, wanneer men de woorden des Keizers op Nieuwjaarsdag hiermede in verband brengt: „Van het oogenblik af, dat ik de regering heb aanvaard, heb ik steeds *erkende regten* geëerbiedigd”; dat de regten nu niet alleen door *traktaten* behoeven te worden erkend, heeft de handelwijze van Napoleon bewezen, die mede geholpen heeft, om het Lombardijsche grondgebied aan Oostenrijk te ontnemen; „de regten” der Midden-Italiaansche nationaliteiten zouden derhalve ook door Keizer Napoleon hier even goed kunnen bedoeld wezen.)

LONDEN, 5 Jan. De *Times* zegt, dat Engeland een verdrag zou afkeuren, dat Groot-Brittanje tot gemeenschappelijke werkzaamheid met Frankrijk tot regeling der Italiaansche aangelegenheden zou verpligten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Jan. Men verneemt niets dan tegenstrijdige berigten betreffende de verwezenlijking van het Kongres. Dezen wanhopen niet aan een spoedige zamenkomst, genen hechten er geen geloof aan en beweren dat het kabinet te Londen, er in geslaagd zou zijn aan dat van Parijs zijn meening te doen deelen, wat het weinig nut betreft eener vergadering, waarin de eensgezindheid tusschen de mogendheden niet kan verkregen worden dan ten koste van opofferingen, welke na verloop van tijd volbragte feiten nutteloos zouden maken. Ook de verschillende zienswijze, die in het kabinet heerscht betreffende de verandering van politiek ten gevolge der uitgave van de brochure *de Paus en het Kongres*, geeft aanleiding tot andere verwikkelingen. Er wordt stellig gezegd dat eene ministeriële wijziging ophanden is en graaf Walewski door den heer de Persigny zou vervangen worden. Ook zegt men dat meer portefeuilles in andere handen zullen komen; dit zijn evenwel slechts geruchten. Dit is intusschen stellig, dat er een krizis bestaat en dat ten aanzien van het Kongres niets zal worden vastgesteld, voor en aleer die krizis op een of andere wijze een einde genomen heeft.

— Wat van verscheidene zijden gezegd is nopens Kardinaal Morlots woorden, ter zake der beruchte brochure is overdreven geworden. Datzelfde kan gezegd worden van het mandement des bisschops van Troyes, waarbij gebeden worden voorgeschreven ten gunste van den H. Vader, bij gelegenheid van het aanstaande Kongres. Sommige bladen hebben ten onregte dat mandement voorgesteld als een bestrijding van het geschrift van den bisschop van Orleans tegen *le Pape et le Congrès*. Het volgende aan dat mandement ontleend bewijst genoegzaam die verkeerde voorstelling. Onder anderen zegt de Prelaat er in door zich zelven niets te vermogen en dat de wapens, waarvan hij zich bedient, slechts geestelijke wapens zijn, en zijne zending niets anders is dan zielen voor de eeuwige zaligheid te winnen zonder dat daarbij andere belangen in aanmerking komen. „Ja, zegt hij, men wete dat de Kerk van Rome onze Moeder is, en de Kerk van Frankrijk gevoelt voor haar een te opregten eerbied, daar zij er de meer zuivere en vrije instelling en orde van Jezus Christus in ziet.”

Verder verklaart de bisschop dat er voor hem geen keuze tusschen zwijgen en hij spreken is en 't niet begrijpt dat er personen kunnen zijn, zoowel in de gelederen der Katholieken als daarbuiten, die in de ingevingen en wenschen van den Paus, de ingevingen en wenschen van een zekere school willen vinden. „De Vader der Christenheid, zoo zegt hij, is groot als de wereld en niet kleingeestig als zekere partij. Hij omhelst al zijne kinderen, die in het geloof blijven, en vloekt ze nooit wegens beginselen, die sinds de eerste dagen in de Kerk beleden zijn.

„Door den H. Geest versterkt is de geheele reeks Pausen steeds regtvaardig en gematigd geweest en heeft, zooals Bossuet zegt, in de leerstellingen geen overdrijving gebragt.”

Men moet, merkt de prelaat verder aan, daarom minder gewigt hechten aan de magtspreuken van sommige schrijvers, die van de vrijheid, welke de wet hun geeft, gebruik maken. Hoewel zij der godsdienst dienstbaar willen zijn, leveren zij dagelijks onwillekeurig gevaarlijke wapens aan hare vijanden; zij verblijden de Voltairianen. Zij bestaat desniettemin even schoon, even rein. In deze woorden hebben nu sommigen ten onregte een blaam op de bisschop van Orleans willen zien. Sedert zij zich aanmatigen de wereld te regeren, en de betrekkingen der geestelijke en der wereldlijke maatschappij te regelen, alle vraagpunten beslissende op die aanmatigenden toon en geweldadige wijze, die het evangelie en haar Goddelijk woord beschamen, is het bewezen dat er geen vrede meer is, alles in verwarring geraakt, een met stormen bezwangerde dampkring boven ons zweeft en onder onze voeten een onderaardsch gebrul, dat alle oogenblikken sterker wordt, gehoord wordt. De zaak dier lieden mag niet met die der Kerk, waarin zij nooit eenig gezag hebben gehad, verward worden; de nevelen door hen veroorzaakt mogen voor een oogenblik de gedaante van den Opperpriester hebben omhuld; maar

„Helaas! klaagt de Bisschop, 't is het ongeluk der vorsten blootgesteld te zijn dat hun naam wordt misbruikt om de buitensporigheden, welke zij afkeuren, te bedekken. 't Is het lot van alle majesteiten, en zelfs God klaagt in de H. Schrift over verscheidene valsche profeten, door Hem niet gezonden, maar die zijn naam durven misbruiken, om, zonder vrees, Hem in den eerbied der wereld te doen dalen.”

Wat nu het bezoek betreft door de geestelijkheid den Kardinaal-Aartsbisschop van Parijs, bij gelegenheid van het nieuwjaar gebragt, de hieronder vermelde bijzonderheden worden verzekerd in allen deele met de waarheid overeenkomstig te zijn: De aartsdiaken Buguet, voorzitter van het kapittel, voerde namens zijne medegeestelijken het woord om Zijne Eminentie de gevoelens van liefde en gehechtheid te betuigen, die het herderlijk gedrag van den prelaat aan het Kapittel en de geestelijkheid van het diocees inboezemde, „daar hij, zoo als de spreker zich uitdrukte, zich aan allen gaf, overal ging, waar zijn ambt hem riep, en met de meeste goedheid hen ontving, die met hem iets te doen hadden.”

Verder verklaarde de aartsdiaken, overtuigd van de goedkeuring der aanwezenden, zijn gedrag te zullen regelen naar het wijze en voorzigtige gedrag van Zijne Eminentie, sedert de prelaat aan het hoofd der Parijsche geestelijkheid staat.

Op die toespraak antwoordde de Kardinaal, te wenschen dat zijn gedrag als bisschop het afbeeldsel afspiegelde, 't welk de aartsdiaken van een goed herder had geschetst, en dat hij volgens zijn geweten met alle zijne vermogens ijverde in de trouwe vervulling van zijn pligten. Toen de kwestie van den dag besprekende, vermaande hij met warmte zijn klerus tot bidden, opdat de geest der wijsheid en der goede raadgeving der wereldlijke mogendheden besluiten mogt inboezemen, ter bevrediging der wenschen van de Katholieken.

„De lucht is zwanger van stormen, zou de prelaat gezegd hebben, bidden wij voor den H. Vader wiens ziel door droefheid bedrukt is, bidden wij voor het hoofd van den Staat, wiens hart bij uitnemendheid Katholiek is, en doen wij den Hemel geweld aan om er van te verkrijgen, dat hem regt geschiede, wien het toekomt.”

's Is hier niet te onpas aan den eed te herinneren, dien de Kardinalen bij de aanvaarding hunner waardigheid afleggen, namelijk het gebied der Kerk te zullen verdedigen en zijne integriteit te handhaven.

— Het is een kenmerk dezer eeuw van verlichting en vooruitgang, dat men beproeft aan twijfel ten prooi te geven, wat van oudsher geëerbiedigd werd als waar en onfeilbaar. Zoo heeft men niet nagelaten een scherp gewapend oog op de evangeliën te slaan en gepoogd te bewijzen, dat zij niet door de vier bekende evangelisten geschreven waren. Met minder moeite welligt dan noodig was om een treurige onzekerheid nopens de echtheid der gewijde boeken te verbreiden, had men het geloof aan hunne onweerlegbare oorspronkelijkheid kunnen bevorderen. Belangrijk is het dus, dat dezer dagen de arbeid van geleerde mannen een nieuw historiesch bewijs geleverd heeft van de waarde des evangelies.

De heer Cureton, van het kapittel van Westminster heeft eene oude Syrische overzetting van het Nieuwe Testament ontdekt en haar; met de vertaling in het Engelsch, uitgegeven. Bijzonder merkwaardig is die tekst, wijl de bekende Grieksche vertaling naar deze moet genomen zijn en de eerste dus de oudste is, welke tot heden nog bekend werd. Hierbij komt dat zij in het dialekt geschreven is, dat door den Zaligmaker-zelven zou gesproken zijn, namelijk het Syro-chaldeeuwsch.

— De heer Cureton neigt, op grond van een en ander, tot de veronderstelling dat de ontdekte geschriften regtstreeks van de evangelisten zouden afkomstig zijn. Werkelijk ontwikkelt hij zijne redenen hiertoe zoo duidelijk, dat men zijn gevoelen gaat deelen. Toch wil de Engelsche geleerde hier niets met zekerheid beslissen, maar een verder onderzoek afwachten.

Een godgeleerde van het St. Sulpicius-kapittel te Parijs heeft den Syrischen tekst onderzocht, de zaak rijp overwogen en ten strengste aan de wetenschap getoetst. Na eene ernstig onderzoek heeft hij over Dr. Curetons arbeid eene geleerde verhandeling in het licht gegeven, welke even duidelijk als leerrijk is. Daarin beslist de Katholieke geleerde Lehire dat de nieuw ontdekte tekst niet die der Evangelisten zelven is, ofschoon geschreven in de door hun gesproken taal. Echter verklaart hij dat de Syrische geschriften van de eerste eeuw dagteekenen.

Ieder zal beseffen van welk gewigt deze verhandelingen zoo wel als de Syrische tekst zijn, als bewijzen voor de echtheid der apostolische schrift.

— Den 30sten Okt. ll. werd het 20ste linie-regiment, dat de kazerne prinses Eugénie bezette omstreeks 1 uur namiddag, door de ontploffing van een vuurwapen in opschudding gebragt. De persoon van Jean Baptist Raet, soldaat bij dit regiment, had een geweerschot op den sergeant Midicilley gelost, omdat deze hem eene straf had opgelegd, welke hij beweerde niet verdiend te hebben. De kogel raakte eenig houtwerk, waarvan de splinters den sergeant en een grenadier kwetsten. Raet werd den 22sten Nov. jl. voor den 2den krijgsraad der 1ste militaire divizie gebragt, en, onder de beschuldiging van indiscipline en poging tot moord, tot de doodstraf veroordeeld. Hij wilde zich niet in kassatie voorzien. „Dewijl ik weet dat de militaire wet onverbiddelijk is,” zeide hij, koester ik geene andere hoop dan in mijne gratie. Hij deed dus een verzoek om verzachting van straf opstellen, en gedurende al den tijd, dat hij zich in de gevangenis der militaire justicie bevond, hoopte hij, dat hem gratie zou worden verleend. In die gevangenis werd hij aanhoudend bezocht door den priester Baron, aalmoezenier der militaire gevangenissen, en hij ontving bijna altoos met diepe ingetogenheid de vertroostingen der godsdienst.

Hij werkte, gelijk de andere opgeslotenen, aan het vervaardigen van koperen kettingen voor ruimenaalden, was gewoonlijk zeer vrolijk en scheen zich niet te bekommeren om het lot, dat hem wachtte. Men hoorde hem herhaalde malen: „Ik zou liever gefusileerd worden, dan mijn geheele leven aan den dwangarbeid te blijven.” Echter verborg hij geenszins, dat hij op den invloed van een hoog geplaatst persoon rekende, bij wien een zijner bloedverwanten dienstbode is, ten einde de verandering der hem opgelegde straf in eenige jaren opsluiting te verkrijgen. Zijn verzoek om gratie werd echter verworpen, en de minister van Oorlog gaf de noodige bevelen voor de uitvoering van het vonnis.

Verleden Donderdag avond, omtrent 8 ure, trad de griffier der gevangenis in de cel van Raet, om hem aan te kondigen, dat hij zich tot den dood moest bereiden. Hij ontving die noodlottige tijding zonder ontroering. De aalmoezenier trad op dit oogenblik binnen, en bood aan, hem dien nacht gezelschap te houden. Hij nam dit aanbod diep getroffen aan. De aalmoezenier onderhield zich met Raet en bereidde hem op het ondergaan zijner straf voor. Omstreeks 10 ure gaf de veroordeelde te kennen, dat hij eenige rust verlangde; hij begaf zich te bed, en sliep gerust tot [illegible] ure 's nachts. De heer Baron verliet gedurende al dien tijd zijne cel niet. Toen Raet ontwaakte, zeide hij: „Het uur moet naderen!” Daarna hernam hij met den priester het godsdienstig onderhoud, dat door zijn slaap was afgebroken. Te 5 uur begaf hij zich naar de kapel; hij woonde er de Mis bij, en biechtte. Toen hij in de gevangenis was teruggekeerd, verzocht hij verscheidenen zijner medegevangenen en de beambten der gevangenis te mogen ontvangen; hij drukte hun de hand, en nam afscheid van hen. Zijne houding was daarbij kalm en gelaten. Een zijner kameraden stortte tranen, waarop de veroordeelde hem zeide: „Ween niet: ik ben niet zoo zeer te beklagen, als gij denkt!”

Juist ten 6 ure 's ochtends, stapte Raet in een celrijtuig van den militairen ekwipaadjetrein. Een gendarme en de aalmoezenier gingen naast hem zitten, en het rijtuig, door 24 gendarmes te paard begeleid, vertrok naar Vincennes. Gelijk de militaire reglementen voorschrijven, had men voor het Polygone detachementen van al de korpsen van het leger van Parijs verzameld, om de strafoefening bij te wonen. Al de troepen, on-

[...]er 6000 man, in groot tenue, onder het opperbevel van den generaal Soumain, stonden in slagorde; het geheele 26ste linieregiment, waartoe de veroordeelde had behoord, stond ongewapend aan den regterkant der andere troepen. Voor hen stond het peloton, dat de doodstraf moest uitvoeren; het was zamengesteld uit vier sergeants, vier korporaals en vier soldaten van genoemd regiment, volgens hun rang van ancienniteit uitgekozen, en werd door een onderofficier gekommandeerd.

Eenige minuten vóór 8 ure kwam het rijtuig daar ter plaatse aan; Ract, door den priester en een gendarme vergezeld, trad er uit. Met vasten tred begaf hij zich naar de plaats, welke hem werd aangewezen. De aalmoezenier blinddoekte hem en verwijderde zich. De patient knielde en strekte de armen ten hemel. Op een teeken van den adjudant, daalden de wapens van het peloton en werd er vuur gegeven. De veroordeelde viel neder en bleef roerloos liggen. Twaalf kogels waren hem door de borst gegaan. Vervolgens defileerden de troepen, waarvan de muziekkorpsen militaire marschen speelden, voor het lijk, dat daarop weder in een rijtuig gelegd, naar het kerkhof van Vincennes gevoerd en aldaar begraven werd.

— In verscheidene werkplaatsen van vrouwen te Lyon wordt thans een adres aan den Senaat onderteekend, waarin de onderteekenaarsters verlangen dat de Staat eene belasting heffe van de ongehuwde mannen 40 jaar oud en daarboven, op grond dat deze »improduktief en nutteloos zijn."

— Dezer dagen wandelde een jager met het geweer onder den arm in de omstreken van Blois. Bij het inslaan van een pad bevond hij zich plotseling tegenover twee gendarmen. Door schrik bevangen wierp hij zijn wapen weg en zette het op een loopen, opdat hij niet herkend en beboet zou worden. 's Mans voorzorg bleek echter ijdel! Wel belette zijn snelle vlugt den gendarmen hem met hoop op goed gevolg na te zetten, maar toen zij het jagtroer opnamen en het uit voorzigtigheid ontlaadde, bevonden zij dat de prop uit een brief gedraaid was, welke naam en woonplaats van den jager zoo juist vermeldden, dat men hem voor het geregt [illegible]

— Berigten uit [illegible] van den 28n Dec. melden, dat Keprisly-Pacha eensklaps is ontslagen en door Ruchdi-Pacha, prezident van den Tanzimat, vervangen. Dit prezidentschap is gegeven aan Ali-Pacha den voorlaatsten vizier, die beschouwd wordt spoedig aan het viziraat te zullen komen.

De vrienden van hervormingen en bezuiniging zijn geheel ter neêr geslagen over deze verandering en de zege van de oude partij, ofschoon Ruchdi-Pacha wordt gehouden, der hervorming te zijn toegedaan.

Verder wordt gemeld, dat de voornaamste oorzaak van Keprisly's val is gelegen in zijn aandringen, dat eindelijk eens de schulden van het serail zouden geregeld worden. Het harem en alle tegen hem zaamgezworen hovelingen hebben hem daarop beschuldigd, het met Europa eens te zijn, om den Sultan, ten behoeve van diens broeder, van den troon te stooten. Den dag vóór zijne afzetting, had de Sultan nog Keprisly bedankt, daar hij alle moeijelijkheden ten aanzien der Suez-kwestie had uit den weg geruimd. De nieuwe vizier heeft het deswege genomen besluit gehandhaafd, en eene nota aan de mogendheden gezonden, waarin de goedkeuring der Porte wordt toegezegd. De heer de Lesseps maakt zich gereed om te vertrekken.

ENGELAND.

LONDEN, 4 Jan. De *Times* en andere bladen hebben berigt dat de Koning van Abyssinië aan Frankrijk een [illegible] zeehaven in de Roode-Zee had afgestaan. Dit heeft in de Engelsche pers tot vele bestrijding en in de Fransche tot veel betoon van tevredenheid aanleiding gegeven. Intusschen verneemt men nu dat aan Frankrijk volstrekt niets in die streek is afgestaan, maar dat van wege dat rijk derwaarts zeer schrandere agenten waren gezonden, ten einde er navorschingen te doen welke hulpmiddelen er voor den handel aanwezig waren.

— Voor de uitbreiding der verdedigingswerken heerscht steeds veel geestdrift. Op een te Oxford gehouden feestmaal, gaf mr. Cardwell, eerste sekretaris voor Ierland en kabinetslid met veel nadruk zijn meening te dien aanzien te kennen. Hij betuigde veel vertrouwen in Napoleons vreedzame bedoelingen te stellen en aan de instandhouding des vredes te gelooven; doch dit was evenwel geen reden [illegible] om de lessen der ondervinding uit het oog te verliezen en doof te zijn voor de »wijze leeringen die vorige gebeurtenissen gegeven hebben."

— Volgens den *Morning* [illegible] zou er een voorstel zijn uitgegaan van het Oostenrijksch gouvernement, tot strekking hebbende de aanhechting van Venetië bij de staten van Centraal-Italië, en wel om daardoor de aanhechting van het Venetiaansch gebied bij Sardinië te voorkomen.

— De *Herald* zegt nopens de nieuwjaars-ontvangst [illegible] Tuileriën, te weten, dat Napoleon den vrede opregt wil; en als men hem zijn kleine hinderpalen met het Pausdom maar uit den weg laat ruimen, hij wel eenigen tijd zal laten voorbijgaan, alvorens andermaal een »idee" te hebben. Tot dusverre begint het jaar onder goede voorteekenen.

— Te New-York is den 19 Dec. eene groote meeting gehouden, waarbij besloten werd dat het noorden en zuiden der Vereenigde Staten wederkeerig voor de orde, wetten en instellingen borg moesten blijven en dat het ieders pligt is de slavernij als wettig te erkennen. De zaak van Harper's Ferry schijnt de vrees voor een mogelijke slavenopstand in vele streken opgewekt te hebben.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 2 Jan. Aan de *Neue Preuss. Zeit.* wordt uit Hongarije geschreven dat de gisting daar voortduurt, maar tot zekere kringen beperkt blijft en zich slechts uit door de volkstaal te spreken en de volkskleeding te dragen. Het grootste deel der bevolking blijft hierbij toeschouwer. Het vlugschrift *de Paus en het Kongres* is er minder ongunstig dan in andere deelen van den Keizerstaat ontvangen.

De *Breslauer Ztg.*, welke vaak onwaarheden uit Pesth schrijft, deelde mede dat daar in de zitting der Akademie van 19 Dec. aan Napoleon hulde was toegebragt dewijl men hem als den voorvechter der Europesche vrijheid beschouwde. Dit berigt was echter ten eenemale uit de lucht gegrepen.

— In het diocees Munster, dat 351 gemeente 390,000 Katholieken bevat, hebben 67000 personen het adres tot erkenning der onschendbaarheid des H. Stoels onderteekend. In het diocees Paderborn, met 540,000 Katholieken teekenden tot 20 Dec. 75.000 personen. Het diocees Munster beheerst een deel van Oldenburg; van daar zijn de lijsten nog niet aangekomen. Het verzoekschrift uit Munster aan den prins-regent telde op het einde des jaars 33000 handteekeningen uit 40 plaatsen. Uit Ludwigshausen en Hamm gingen afzonderlijke petitiën naar Berlijn.

— Ofschoon Keizer Alexander van Rusland eene menschelijke inborst en vrijzinnige beginselen schijnt te bezitten, worden de Katholieken in zijn rijk met de gestrengheid van vroeger vervolgd. Men verneemt hieromtrent feiten, welke op te goed gezag steunen om betwijfeld te worden en bewijzen, dat het onregtvaardig karakter der orthodoxsche Kerk zich nimmer verloochent wanneer het in hare magt staat de Katholieken te vervolgen.

Zoo werd in de Poolsche parochie Dzierzanowicze alle moeite aangewend om de katholieke bevolking aan de plegtigheden der Grieksche kerk te doen deelnemen. Deze had een verzoekschrift aan den Keizer ingediend tot vrije uitoefening der Katholieke godsdienst en men trok hiervan partij om haar zoo door bedreigingen als straffen te dwingen van het voorvaderlijk geloof afvallig te worden.

Een aantal troepen en vele priesters der Grieksche Kerk (*popes*) vielen als roofvogels op de parochie aan, doch wat ook beproefd werd, het doel mogt niet bereikt worden. Men trachtte van den overste der predikheeren in het klooster te Zabielks te verkrijgen, dat deze eenigen zijner paters naar Dzierzanowicze zond, om de inwoners te vermanen 's Keizers wil te volgen, dat is afvallig te worden. Maar in weêrwil van vleijerij en bedreiging, werd dit den ambtenaar ronduit geweigerd.

Eindelijk was de hoofdmagt van gewelddadige bekeerders in de parochie bijeen en men verzamelde het volk voor het kasteel, waar in eene toespraak werd gezegd, dat het verzoek aan den Keizer om hunne godsdienst uit te oefenen niet kon toegestaan worden. Dat de Keizer wilde dat ze de Grieksche leer zouden aannemen en zij hem daarin te gehoorzamen hadden als ware hij God zelf.

Toen men zich hieraan niet wilde onderwerpen werd een vreemd middel gebruikt om de Katholieken tot afvalligen te maken. Men sleepte hen met geweld tot den senator, die den Keizer vertegenwoordigde, dwong hen zijne hand te kussen en plaatste de slagtoffers daarop aan zijne regterzijde. Hierdoor werden zij als volgelingen der Grieksche Kerk ingeschreven en als zoodanig blootgesteld aan gestrenge straffen, wanneer zij hun Katholiek geloof naleefden.

De Katholieken voldeden echter niet aan het verlangen dier dwingelandij en toen alle pogingen vruchteloos waren aangewend, beproefde men hunne standvastigheid door martelingen aan het wankelen te brengen. De voornaamsten der gemeente werden het eerst getroffen en zoodanig met stokken geslagen dat zij onherkenbaar waren. De boeren, die 's morgens naar het veld gingen, werden gevat en onder geeselingen naar de Grieksche kerk gedreven. De kinderen werden uit de woningen gehaald, door de grieksche priesters herdoopt en op hunne boeken ingeschreven.

Tallooze kwellingen, waarvan naauwelijks een denkbeeld te vormen is, worden dien ongelukkigen aangedaan. Zeer opmerkelijk is intusschen de daadzaak, dat, als altijd in de Katholieke Kerk, de vervolging slechts strekt, om het geloof meer te doen beminnen en krachtiger in aller harten te bevestigen. Meer dan ooit is men te Dzierzanowicze aan de Moederkerk gehecht en het vreeselijke geweld van den schismatieken belager kan de trouw der eenvoudigen niet aan het wankelen brengen.

Betreurenswaardig voorzeker is het, zooals een korrespondent te regt aanmerkt, dat in het midden der negentiende eeuw gruwelen gepleegd worden, welke de eerste dagen der Christenheid, het tijdperk der martelaars, doen herleven. Het valt niet te ontkennen dat de Kerk, onder Russiesch beheer, in grooten nood verkeert, maar evenmin valt te betwijfelen dat zij over de ketterij zal zegenvieren, gelijk zij eenmaal het heidendom overwon.

ITALIË.

TURIJN, 1 Jan. De verlegenheid, welke in zekere staatkundige kringen te Londen en Parijs schijnt te heerschen, verrast hier velen. Men gelooft niet dat de zamenkomst van het Kongres door de tegenwerping van Rome geheel verdaagd is. Iemand zeide tegen Cavour: »Toevallen, zoo als deze brochure, kunnen uitgestrekte gevolgen hebben." Cavour zoude gevraagd hebben: »Gelooft gij er aan dat zij een toeval is?

Was het vlugschrift de *Paus en het Kongres* geen toeval, dan moet Napoleon vooraf geweten hebben, welken indruk het kon maken; waaruit men besluit dat hij de daarin gepredikte staatkunde toepassen zal. De nommers der *Perzeveranza* werden door de revolutionnairen hij duizenden naar Rome gesmokkeld.

— De *Nazione* bevat een schrijven van Garribaldi, waarin hij er op aandringt dat al wat wapens kan dragen onder de schutterij van Midden-Italië opgenomen worde. Hij wil hen in drie afdeelingen splitsen: de oudsten voor stadsdienst, de volgende als vesting-garnizoen en de overigen ter velddienst. Het voorstel heeft weinig kans op slagen en het zal gemakkelijker zijn een millioen geweren bijeen te brengen, dan een millioen mannen te vinden, die lust gevoelen ze op te nemen.

— In een brief van de grenzen van Lombardije en van het hertogdom Parma leest men dat in die streken geen policie te zien is, en er op klaarlichten dag benden dieven zoowel op de velden als in de steden hun beroep uitoefenen, 't geen om zoo te spreken een gewoonte schijnt geworden, en wel in dien graad dat de lieden zich, zonder eenige verdediging te beproeven, laten berooven; er worden dan ook bij die berooving geen gewelddaden gepleegd, zelfs verzekert men dat de hoofdman van een dier benden, thans kapitein bij het leger van Midden-Italië, den reizigers, wier beurs ledig was, geld aanbood. Dezer dagen wilde de bewoner van een drijvenden molen op de Po zich tegen eenige nachtelijke bezoekers verzetten, maar hij werd vermoord en algemeen werd zijn gedrag gelaakt.

Verders zegt die korrespondentie dat van 'tgeen de Italiaansche bladen nopens het leger van Midden-Italië berigten, geen woord waar is. Aanvankelijk lokte Garribaldis naam een aantal personen; maar een leger, uit tegenstrijdige en regeringlooze elementen bestaande, kan zich aan werkeloosheid niet onderwerpen en de dezertie breidt zich uit, zoodat dit leger zoo min in hoedanigheid als in talrijkheid eenige waarde meer heeft. Garibaldis populariteit heeft veel geleden daar hij voor sommigen te ver ging en voor anderen te veel ten achter bleef. Zijn denkbeeld van een millioen geweren kan niet anders dan bespottelijk of misdadig zijn. Die wapens kunnen geen soldaten maken, maar wel revolutionairen. Intusschen zal die inschrijving aan Garribaldi, wiens eerlijkheid bekend is, geen voordeel aanbrengen maar zeker verscheidenen zijner vrienden en ambtenaren.

De Mazzinisten zitten niet stil in Lombardije en Midden-Italië. Er worden talrijke geschriften verspreid om tot den oorlog en een vreeselijke maatschappelijke beroering aan te hitsen. De volgende regels kunnen daarvan een voorbeeld geven; zij staan in een dier geschriften te lezen: »Italië wil Italië zijn, en zijn lot moet vervuld worden, mogten er stroomen bloeds vergoten worden, steden in puin vallen, veldslagen op verwoesting, en verwoesting op veldslagen volgen — om 't even. Dat de grootheid van onzen vreeselijken oorlog gelijk zij met de grootheid van het toekomstig Italië." Nu vraagt men bij het lezen van dergelijke taal of de vrees der brave en goede menschen al dan niet gegrond [illegible]

— Uit Pesaro wordt geschreven dat de sold[illegible] daar brieven uit Zwitserland ontvangen, [illegible] gemeld wordt, dat in elk gezin gebeden [illegible] gezonden voor den H. Vader. Zoo schreef [illegible] vader uit Freyborg aan zijn eenigen zoon [illegible] diens afzijn niet betreurde, wijl niets [illegible] dan de edelste en heiligste zaak, die [illegible] dienen.

Elke week komen [illegible] vrijwilligers aan, die gaarne dienst nemen, nu men verneemt dat de Kerkelijke Staat verdedigers behoeft. In Duitschland bieden zich dagelijks meer soldaten aan om onder het vaandel van Pius IX orde en regt te handhaven. De Oostenrijksche stoombooten van Triëst brengen hen naar Ancona, waar zij tot jagers gevormd worden.

De Katholieken in Duitschland, vol ijver voor 's Pausen

zaak, doch hem niet met de wapens kunnende dienen, hebben begrepen, dat ook hun geld nut kan doen en welligt zou aangenomen worden. Daarom worden alom inteekenlijsten aangeboden, en rijk en arm beijveren zich om hunne offerande tot verdediging der Kerk bij te dragen.

— De *Moniteur* van Bologna berigt dat de diktator die, gelijk bekend is, de verdrijving der Jezuïeten bevolen had, eene kommissie heeft benoemd, om zich van al hunne goederen meester te maken.

De noodige stappen zijn hiertoe reeds gedaan en weldra zal over het geheele land de buit in de handen der revolutionnairen vallen.

STADSNIEUWS.

240ste Staats-Loterij. (Prijzen van *f* 1000 en daarboven.) 5de Klasse, 6de Lijst: N° 7131, 9164 en 7583 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 5 Januarij.

BEVALLEN (2 Jan.): S. Lioni, geb. Cappell, Z. — J. Breedhoff, geb. Caron, D. — (3 Jan.): R. Pinner, geb. Raphael, Z.

OVERLEDEN (1 Jan.): J. D. E. Rehbe, [illegible]; wed. T. van der Feen, 80 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		4 JAN.		4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	106	a		
Nederl. Bank	4 ″		″		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64⅛	″	64 5/16	64⅛
Dito Dito	3 ″	76 5/16	″	76 7/16	76¾
Dito Dito	4 ″	98⅜	″	98 7/16	98⅜
Oost-Ind. Leening	4 ″	97½	″		
Amortis. Syndik.	3½ ″	94 1/16	″		
Handel-Maatsch. op rescontre		125⅜	″		
Aand. Holl. Spoorweg			″		
Leening idem	4½ pCt.		″		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ ″		″		
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ ″		″		
Dito bij *Rothschild*	2½ ″	52¾	″		
Frankrijk, Certifikaten	3 ″		″		
Spanje, Obligatiën	1¾ ″	32⅝	″	32¾	32⅝
Dito	3 ″	43⅞ b	″		
Dito Binnenl.	3 ″	42¼	″	42⅜	42¼
Amortisable Schuld			″		
Bewijzen Coupons			″		
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	43 15/16	″	44	43 15/16
Dito 1856/1859	3 ″	42⅜	″		
Dito Uitgestelde			″		
Rusl. Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	104	″		
Dito bij idem 1828/1829	5 ″	102⅛	″		
Cert. bij idem 1831/1833	5 ″		″		
Dito bij idem 1840	4 ″		″		
Dito bij *Stieglitz*	4 ″	81	″		
Dito Nieuwe	4 ″		″		
Dito 5de Serie	5 ″	90⅜	″		
Dito 1855, 6de Serie	5 ″	99 7/16	″	99½	
Dito adm. te Hamburg	5 ″		″		
Dito dito te Londen	5 ″		″		
Dito dito dito	4½ ″	95	″	95⅛	
Dito dito dito	3 ″	63 11/16	″		
Inschrijving in Assignat.	6 ″		″		
Certifikaten van dito	6 ″	63	″		
Spoorweg Aktiën	5 ″		″		
Polen, Aand. 1835, fl. 500	*f*	158	″		
Obligatiën	4 pCt.	79	″		
Pruissen, Obligatiën	4½ ″		″		
Dito 1859	5 ″	102¾	″	102⅞	
Aandeelen 1854	3½ ″		″		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 ″	64	″		
Dito dito	4 ″	51¼	″		
Dito Metalliek	5 ″	53⅞	″	54⅛	53 15/16
Dito dito	2½ ″	28¾	″	28⅞	
Dito Rente Amsterdam	5 ″	74⅛	″	74⅜	74 3/16
Dito Nationale 1854	5 ″	58⅞	″	59⅛	58 15/16
Weener Bank-Aktiën	*f*	826	″		
Dito Aand. fl. 250, 1839	″	288	″		
Dito dito ″ 250, 1854	4 pCt.	267	″	268	
Beijeren, Spoorweg Aandeelen		53¾	″	54	
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 ″		″		
Dito bij *Rothschild*	5 ″		″		
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 ″		″		
Dito	3 ″		″		
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 ″	99	″		
Dito 1839 van £ 100	5 ″		″		
Dito 1843 ″ £ 100	5 ″	99⅜	″		
Dito 1852	4½ ″	91⅜	″		
Dito 1858	4½ ″		″		
Sardinië	5 ″		″		
Peru, Geldl. 1854	4½ ″		″		
Dito te Parijs			″		
Ecuador, Oblig. 1855	1 ″	12 11/16	″		
Venezuela, Obligatiën	3 ″	26¾	″		
Dito	1½ ″	13⅞	″	14	
Grenada, Obligatiën	4 ″	15½	″		
Dito Uitgestelde		4¾	″		
Mexiko Obligatiën	3 ″	21 13/16	″	21⅞	
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C.*, Lr. A	″		″		
Dito dito	″ B ″	101	″		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.		″		
Illinois Spoorweg-Aandeelen			″		
Dito Constr. Bons.	7 pCt.	81¼	″		
Galvest. Spoorweg Oblig.	8 ″	57	″	57¼	
Louisiana	5 ″		″		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 ″	4⅞	″		

Handel-Maatschappij kontant 125½, ⅝; dito Leening 1858 4 pCt. —; Russische Spoorweg volgefourneerde 223¾, 24; Hypotheek 4½ pCt. —; Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope 3 pCt. 123⅛; Eng. Rijn *f* —.

Binnenlandsche fondsen blijven even als gisteren, Spaansche en Oostenrijksche nagenoeg onveranderd, in de laatste was de affaire vrij levendig.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt., Diskonto 3 pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 5 Januarij tot 3½ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 64⅛; Aand. Handel-Maatsch. ——, Spanje, Binnenl. 3 pc. —; Rusl. Obl. bij Hope en C°. 5 pc. 104, Cert. bij Stieglitz 1855, 6de serie 99 7/16, 5 pc. Oostenrijk, Met. 5 pc. 53⅜, dito 2½ pc. 28½, dito Rente Amst. 5 pc. 73¾, dito Nationale 1854 5 pc. 58⅝.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55¼	2/m. Livorno	*f* 38¼
Zigt ″	″ 55⅜	″ Napels	″ 78¼
2/m. Bordeaux	″ 55	3/m. Petersburg	″ 168
½/m. ″	″ 55⅜	6/w. Weenen	″ 92
3/m. Madrid	″ 240	″ Augsburg	″ 99
″ Cadix	″ 241	″ Frankfort	″ 99¾
″ Sevilië	″ 238	2/m. Hamburg	″ 35 1/16
″ Bilbao	″ 238	Zigt ″	″ 35 5/16
″ Lissabon	″ 40⅜	2/m. Londen	″ 11.57½
″ Porto	″ 40¼	Zigt ″	″ 11.62½
2/m. Genua	″ 45½	Rotterdam	″ ¼

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 4 Jan. België 2½ pc. 56½ g; 4½ pc. 98¾ g Metal. 56⅝; Nation. 61¾ g; Spanje 1½ pc. 32¾ p; 3 pc. 42¾ g.

PARIJS, 4 Jan. Rente kont. 4½ pc. 96.—, in likw. 3 pc. 68.45; Credit mobilier 772.—; Fr.-Oost. Spoorw. 552.—; Russ. Spoorw.-Aktiën —.—; Spanje 1½ pc. —; 3 pc. 43⅝; Passive —; Cred. Spanje —.—; Rom. Leening —.

LONDEN, 4 Jan. Cons. 95¾ a —; Braz. 5 pc. —; 3 pc. Mexiko 22⅜ a —; 4½ pc. Peru —; 3 pc. id. —; 4½ pc. id. doll. bonds 81; Grenada uitgest. — a —; id. werkelijke — a —; 5 pc. Venez. — a —; 2½ pc. id. — a —; 5 pc. Port. 44¼ a —; 3 pc. Spanje 43¾ a —; 1½ pc. id. 32⅞ a —; Coupons — a —; Amortis. 10⅞ a —; 4½ pc. Russen 98½ a —; 5 pc. id. 109⅝ a —; 2½ pc. Holland 65⅜ a —; 4 pc. id. — a —; Illinois Shares — a —; id. 7 pc. Oblig. — a —; Sardinie — a —; Ecuador — a —.

WEENEN, 4 Jan. Met. 5 pc. 72.20; 2½ pc. —.—; Nat. 79.30; Loten 1854 4 pc. —; Bank-Aktiën 900; Noord. Baan-akt. 194; Oostenr. Cred. Loten —; Cred. Anst. 206.—; O.-Fr. Spoorw.-akt. 273.—; Lomb. Venetiaans. —.—; Nieuwe 158.—; Wissel op Londen 3/m. 12.47½; Parijs —.—; Frankf. —; Amst. —.—; Goud 23.—; Zilver —.

BERLIJN, 4 Jan. Metalliek 5 pc. 57¼; Nationale 62⅝; Stiegl. 5de serie 95; 6de id. 104⅛; Rusland 5 pc. 106; Nieuwe 3 pc. 64⅛; Pruiss. Staats. 4½ pc. 99¾; id. Nieuwe 5 pc. —; Fr. Oost. Spoorw. —; Credit —; Wissel op Londen 2/m. 6 th. —, Parijs —, Hamburg —, Amst. zigt —, 2/m. —, Weenen —, Petersburg —.

HAMBURG, 4 Jan. Mexikanen —, Spanje 3 pc. 40, 1¾ pc. 31, Rusland 3 pc. 62, 4½ pc. —, Vereinsb. 98½, Noord-Duits. bank 85½, Wiss. op Lond. —.—, Amst. —.—, Diskonto —.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 4 Januarij.

Tarwe prijshoudend: 134 ℔ b. Poolsche *f* 334; 130 ℔ dito *f* 315; 127 ℔ n. Geldersche *f* 270.

Rogge dadelijk onveranderd, op termijn vast: 124 ℔ Pruissische *f* 218; 119 ℔ Petersburg *f* 192; 115 ℔ dito *f* 184; 124 ℔ Deensche *f* 218; op levering in April *f* 191 a 192; Mei *f* 193 a *f* 194; Junij *f* 194 a 195; Julij *f* 196.

Garst, Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie te leveren: in April ek. 62½; Okt. 65 &. *Raapolie* op 6/w. *f* 36½; Vliegend *f* 35¼; in Mei ek. *f* 36; Sept. *f* 37 a 6¾; Okt. *f* 37¼ a 7; Nov. *f* 37½ a ¼; Dec. *f* 37½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31; Vliegend *f* 29¾; in Maart ek. *f* 30; April *f* 30¼; Mei *f* 30½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 37½; Vliegend *f* 36.

SCHIEDAM, 4 Jan. Rogge. Verkocht: 143/2 ℔ j. Libau *f* 195 kt.; 145/2 ℔ Pernau *f* 210 kt.; 147/2 ℔ j. Petersburg *f* 200 3/m. — Moutwijn *f* 13,25; Jenever *f* 18,75; Amst. Proef *f* 20,— per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling *f* 1,60 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 4 Jan. Van 't Veer, Mentor, Londen.

HELVOET, 4 Jan. Huizer, Karel August, en Jansen, Factory, beide Batavia.

BROUWERSHAVEN, 4 Jan. Laseur, Joan, en Cars, Ternate, beide Batavia n. Rott.

UITGEZEILD.

TEXEL, 5 Jan. Diana (st.), Londen.

HELVOET, 4 Jan. Earl of Auckland (st.), Londen.

Advertentiën.

(2181) Na een langdurig lijden overleed, tot diepe droefheid van mij, mijne kinderen, behuwdzoon en verdere betrekkingen, mijn mijn geliefde Echtgenoot, de Heer AUGUSTINUS JOSEPHUS FAGOT.

DORDRECHT, 4 Januarij 1860.

Wed. A. J. FAGOT, geb. VAN DER SANDE.

Eenige Kennisgeving.

(2179) Heden nacht overleed ten mijnen huize, tot onzer diepe droefheid, onze geliefde Vader, de Wel Edel Zeer Geleerde Heer W. OTTEN, in leven *Medicinæ Doctor*, te Arnhem, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten der Stervenden, in den ouderdom van 78 jaren.

Mede namens mijne Broeders en Zusters.

LEERDAM, 1 Januarij 1860.

L. T. T. OTTEN, *Pastoor.*

Eene Dienstbode van de R. C. Godsdienst, [illegible] jaren oud en goed kunnende koken, zag zich gaarne tegen Mei geplaatst, liefst als [illegible] eene Pastorij, in welke betrekking zij verscheidene jaren is werkzaam geweest; de beste getuigenissen kunnen overgelegd worden. Adres met *franco* brieven onder letters D. K., aan het Bureau dezer Courant. (217[illegible]

Men verlangt tegen Februarij eerstkomende, eene **TWEEDE MEID**, van de R. C. Godsdienst, goed kunnende Naaijen en Stoppen en [illegible] kwaam tot het doen van eenig Huiswerk. Adres met *franco* brieven onder Lett. H. D. bij den Boekhandelaar H. A. ZWEERS, Kalverstraat bij de Munt, Amsterdam. (218[illegible]

Wordt gevraagd eene **GEZONDE MIN**, [illegible] dadelijk in dienst te treden. Adres onder de letters R. R. Bureau van *de Tijd*. (2182)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een uitmuntend middel in gevallen van Galziekte. G..... D. L....., te Bloemendaal, was behebt met een galachtig gestel, neusbloeden en bedorven maag, hetwelk zijn spijsvertering zeer hinderlijk was, en hem dikwijls weken lang het bed deed houden. Hij bezigde een aanzienlijk aantal geneesmiddelen, waardoor zijn toestand zelfs nog verslimmerde. Zijn broeder beval hem vervolgens de pillen van Holloway aan; hij nam dezelve en na zes weken tijds was hij, volgens zijne eigen woorden zoo volmaakt hersteld, dat hij nooit meer zonder dit geneesmiddel bij voorkomende gelegenheid wil zijn.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13,50, *f* 20,50.

Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22,95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren ADAMA, Apothekers, Utrechtschestraat, Y. N° 251 en Nieuwendijk, L N° 78, als Dépôthouders te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, dépôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, dépôthouder te *Prinsland* en bij STRAATMAN, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen* Strand 244 *Holloway's-Etablishment.* (2166)

Bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen:

DE
OPENBARE VERSTANDELIJKE MAATSCHAPPIJ
DOOR DE
KATHOLIEKE LEER GESTICHT.
DOOR
H. D. LACORDAIRE,
Lid van de orde der Predikheeren.
MET EENE VOORREDE
VAN
A. FRENTROP,
R. K. Priester te 's Gravenhage.
Prijs 25 Cents.

Ook is bij bovengenoemden verkrijgbaar:

SERMONS
DE
SAINT VINCENT DE PAUL,

de ses coopérateurs et successeurs immédiats pour les missions des Campagnes, publiés pour la première fois avec l'autorisation de Mgr. l'évêque de Saint-Dié, par les soins de M. l'abbé JEANMAIRE, Professeur au Séminaire de Châtel (Vosges) 2 forts vol. in 8° *f* 5.00.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN Drukker en Uitgever.